

GENDERGERELATEERD GEWELD EN MENSENRECHTEN

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
 16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
 16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE
 25 NOV - 10 DEC <http://16dayscwgl.rutgers.edu>

Wat is gendergerelateerd geweld?

Geweld tegen vrouwen is een doordringende mensenrechtenschending, een crisis in de volksgezondheid, en een obstakel voor gelijkheid, ontwikkeling, veiligheid en vrede. De termen "geweld tegen vrouwen" en "gendergerelateerd geweld" worden gebruikt om te verwijzen naar het bereik van geweldpleging tegen vrouwen die voortkomt uit genderongelijkheid en de ondergeschikte positie van vrouwen in de samenleving ten opzichte van mannen. Geweld tegen vrouwen, met inbegrip van tijdens de oorlog, wordt gebruikt om angst aan te zetten, en vrouwen, hun gezinnen en gemeenschappen te terroriseren en te vernederen.

In 1993 definieerde de [Verklaring van de Verenigde Naties inzake de Uitbanning van Geweld Tegen Vrouwen](#) geweld tegen vrouwen als "elke daad van gendergerelateerd geweld, die resulteert in of die waarschijnlijk zal resulteren in lichamelijke, seksuele of psychologische schade of leed voor vrouwen, inclusief dreigingen met dergelijke daden, dwang of willekeurige vrijheidsberoving, zowel in het openbare of prive-leven."

Vormen van gendergerelateerd geweld omvatten, maar zijn niet beperkt tot: huiselijk geweld, seksueel misbruik, verkrachting, seksuele intimidatie, vrouwenhandel, gedwongen prostitutie, en schadelijke praktijken. Deze vormen van geweld kunnen resulteren in lichamelijke, geestelijke, seksuele en reproductieve gezondheids- en andere gezondheidsproblemen. Bovendien, de meerdere en kruisende identiteiten van vrouwen op basis van factoren zoals klasse, ras, etniciteit, religie, leeftijd, seksualiteit en de status van het burgerschap kunnen dienen om hun kwetsbaarheid te verhogen tot geweld.

Wie zijn vrouwelijke mensenrechtenverdedigers (Women Human Rights Defenders - WHRDs)?

De strijd voor de erkenning van mensenrechten en een einde aan de schendingen wordt over de hele wereld uitgevoerd door moedige vrouwen en mannen. Mensenrechtenactivisten vechten voor hun eigen rechten, alsmede die van anderen met een groot risico voor hun persoonlijke veiligheid. Terwijl vrouwelijke mensenrechtenverdedigers (WHRDs) dezelfde kwetsbaarheden delen als hun mannen collega's, komen ze een grotere vijandigheid en geweld tegen vanwege hun geslacht en vanwege hun activisme in de verdediging van mensenrechten als actieve actoren van verandering, in plaats van passieve ontvangers van patriarchale overheersing.

Als een verdediger van de mensenrechten, vormt men een bedreiging voor de bronnen van mensenrechtenschendingen. Maar als een vrouwelijke verdediger van mensenrechten vormt men een bedreiging voor het hele patriarchale systeem welke afhankelijk is van traditionele rolpatronen en mannelijk geweld. In elk deel van de wereld zijn vrouwen actief geaccepteerde tradities en stereotypen aan het bekritisieren; sociaal-culturele normen die vrouwen hun mensenrechten ontzeggen en aanzetten tot systematisch en cyclisch nadeel. Als zodanig, wanneer WHRDs actief zijn op kwesties die specifiek zijn voor mensenrechten van de vrouw (met inbegrip van economische, sociale, politieke, seksuele en reproductieve rechten van vrouwen, misbruik, geweld, intimidatie en gender-discriminatie en marginalisering; en de rechten van andere gediscrimineerde of gemarginaliseerde groepen) stijgen hun kwetsbaarheden. WHRDs worden bekritiseerd door familieleden die het niet eens zijn met hun activisme in de publieke sfeer en die een angst hebben voor ontering of devaluatie van de vrouw of haar familie, door de staat en zijn veiligheidstroepen, het rechtssysteem, en zelfs door hun mannelijke collega's.

WHRDs worden gezien door de staat en zijn veiligheidstroepen, religieuze en culturele figuren als subversieve actoren of 'slechte' vrouwen, en de zaken waarvoor ze pleiten als destructief voor cultuur, religie, en de patriarchale oplegging van een heteronormatieve samenleving. Hierdoor zullen WHRDs waarschijnlijk geweld en dood tegenkomen als een gevolg van de waargenomen bedreiging zij en hun activisme vormen voor cultuur en religie. Naast gewelddadige aanvallen en dood, vaak gedoogd door de staat en soms hun gemeenschappen, worden WHRDs geconfronteerd met uitbanning, repressie, en kleinering in verschillende vormen: ze worden wel 'anti-God', 'buitenlands' of 'vreemd', moreel los, en seksueel promiscue genoemd. Al deze termen worden gebruikt om WHRDs in diskrediet te brengen; hen weerzinwekkend voor de maatschappij te maken; hun strijd te delegitimeren, en het gebruik van geweld tegen hen te vergemakkelijken en rechtvaardigen. Geweld door de staat, gemeenschap of familie wordt gebruikt om angst te creëren en vrouwen te weerhouden van deelname in mensenrechten activisme en in bewegingen die politieke, economische en sociale veranderingen voor ogen hebben.

De Verklaring over Mensenrechtenverdedigers (1998) erkent het belangrijke en noodzakelijke werk dat mensenrechten verdedigers doen en hun bescherming is ook erkend als de verantwoordelijkheid van alle staten. Ondanks dit blijven mensenrechtenactivisten en vooral WHRDs een van de meest kwetsbare groepen van activisten over de hele wereld. Specifieke nationale en internationale mechanismen ter bescherming van WHRDs, en het voorkomen van geweld en intimidatie met duidelijke lijnen van de verantwoordelijkheid van de staat blijven leidend in het herkennen van de speciale bedreiging waar vrouwelijke mensenrechtenverdedigers mee geconfronteerd worden.

Wat is de verantwoordelijkheid van de staat ten opzichte van mensenrechten van de vrouw?

Lidstaten zijn verantwoordelijk voor de veiligheid en beveiliging van alle vrouwen en mannen onder hun regeringsjurisdictie. Aan deze verantwoordelijkheid moet worden voldaan met de normen van non-discriminatie: lidstaten moeten optreden om te voorkomen, te beschermen, te vervolgen, te straffen, en gendergerelateerd geweld te herstellen op dezelfde manier als waarmee andere vormen van geweld behandeld worden. Gebonden door het principe van "due diligence – vereiste zorgvuldigheid", zijn staten de belangrijkste plichtdragers voor de aanpak van geweld in al zijn vormen, en dit omvat gendergerelateerd geweld in zijn verschillende verschijningsvormen.

De Verklaring Inzake de Uitbanning van Geweld Tegen Vrouwen (1993) vraagt staten dringend om "zorgvuldigheid te beoefenen om daden van geweld tegen vrouwen te voorkomen, te onderzoeken en, in overeenstemming met de nationale wetgeving, te bestraffen, of deze handelingen worden gepleegd door de staat of door particulieren." Het Comité voor de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) heeft de wereld herinnerd in zijn Algemene Nota nr. 19 dat "staten ook verantwoordelijk kunnen zijn voor particuliere handelingen indien zij falen om met de vereiste zorgvuldigheid te handelen om rechtenschendingen te voorkomen of te onderzoeken en daden van geweld te bestraffen."

De 16 Dagen Campagne is een gelegenheid om te reflecteren op en zich bezig te houden met wat vrouwenrechtenactivisten en bondgenoten kunnen doen om respectievelijke overheden verantwoordelijk te houden voor de bescherming en bevordering van de mensenrechten van vrouwen en om serieuze stappen te nemen om gender gerelateerd geweld te voorkomen, te vervolgen, en te bestraffen. De campagne is ook een gelegenheid om de sociale en politieke structuren te confronteren die het mogelijk maken dat gendergerelateerd geweld ongestraft doorgaat, om te pleiten voor nieuwe of verbeterde wetgeving en beleid, en versterking van de bestaande structuren gericht op het beëindigen of voorkomen van gendergerelateerd geweld.

Activisten kunnen de [Conventie Inzake de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen \(CEDAW\)](#) gebruiken om overheden ter verantwoording te roepen. Aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1979, is CEDAW een internationaal, juridisch bindend verdrag waarin een programma voor het beëindigen van discriminatie naar geslacht, waaronder gendergerelateerd geweld is opgesteld.

Bronnen

- Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW). United Nations Office of the High Commissioner on Human Rights. <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/CEDAWIndex.aspx>
- Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW). Violence against women: 01/29/1992. CEDAW General Recommendation 19, A/47/38. (General Comments). <http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/0/300395546e0dec52c12563ee0063dc9d>
- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW). 1979. <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf>
- Declaration on the Elimination of Violence against Women. 1993. A/RES/48/104 <http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r104.htm>
- Declaration on Human Rights Defenders. 1998. A/RES/53/144 <http://www.ohchr.org/EN/Issues/SRHRDefenders/Pages/Declaration.aspx>
- Special Rapporteur on the situation of human rights defenders: <http://www.ohchr.org/EN/issues/SRHRDefenders/Pages/SRHRDefendersindex.aspx>
- Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences, <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Women/SRWomen/Pages/SRWomenIndex.aspx>
- Women Human Rights Defenders International Coalition: <http://www.defendingwomen-defendingrights.org>

Vertaald door / Translated by: Jose de Vries – Women Peacemakers Program (www.womenpeacemakersprogram.org)